

ỦY BAN NHÂN DÂN HUYỆN THANH TRÌ
TRƯỜNG TIỂU HỌC TẠ HOÀNG CƠ

SÁNG KIẾN KINH NGHIỆM

MỘT SỐ BIỆN PHÁP GIÚP HỌC SINH LỚP 1 RÈN CHỮ HIỆU QUẢ

Lĩnh vực : Tiếng Việt

Cấp học : Tiểu học

Tên tác giả : **Hoàng Yên Minh**

Đơn vị công tác: Trường Tiểu học Tạ Hoàng Cơ

Chức vụ : Giáo viên

Năm học: 2022 - 2023

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

ĐƠN YÊU CẦU CÔNG NHẬN SÁNG KIẾN

Kính gửi: Hội đồng xét, công nhận sáng kiến cấp cơ sở trường Tiểu học Tạ Hoàng Cơ

Họ và tên	Ngày tháng năm sinh	Nơi công tác	Chức danh	Trình độ chuyên môn	Tên sáng kiến
Hoàng Yến Minh	23/01/1994	Trường TH Tạ Hoàng Cơ	GV	ĐHSP	Một số biện pháp giúp học sinh lớp 1 rèn chữ hiệu quả

- Lĩnh vực áp dụng sáng kiến: *Tiếng Việt (tập viết)*
- Ngày sáng kiến được áp dụng lần đầu hoặc áp dụng thử: *Tháng 9 năm 2022*
- Mô tả bản chất của sáng kiến:

Cung cấp thêm một số biện pháp khắc phục để học sinh có kỹ năng viết đúng, viết đẹp. Ngoài ra còn giáo dục cho học sinh tính kiên trì, cẩn thận, tinh thần kỷ luật và thẩm mỹ,... góp phần nâng cao chất lượng giảng dạy và giáo dục toàn diện của các nhà trường.

- Những thông tin cần được bảo mật (nếu có): *Không.*
- Các điều kiện cần thiết để áp dụng sáng kiến:

Để thành công trong việc rèn chữ viết cho học sinh, đòi hỏi người giáo viên cần:

+ Sự tận tâm, nhiệt tình, yêu thương học sinh. Trong mỗi giờ dạy, người giáo viên phải tạo được sự say mê cho bản thân mình cũng như hứng thú cho học sinh.

+ Thường xuyên rèn luyện chữ viết để có chữ viết mẫu chuẩn đẹp, vì tư duy của học sinh chủ yếu là trực quan và rất thích viết đẹp đúng như chữ mẫu của cô giáo.

+ Chuẩn bị đồ dùng dạy học một cách cẩn thận, có chọn lọc và sáng tạo. Huy động đồ dùng là những bài viết đẹp của những năm học trước.

+ Luôn tạo hứng thú cho các em trong các giờ học bằng cách luôn thay đổi hình thức, phương pháp dạy học.

+ Tuyên dương khen thưởng kịp thời những em có nhiều cố gắng, có tiến bộ trong việc “Rèn chữ - Giữ vở”.

- Đánh giá lợi ích thu được hoặc dự kiến có thể thu được do áp dụng sáng kiến theo ý kiến của tác giả:

- + Giúp cho học sinh hình thành nhân cách con người qua chữ viết.*
- + Phong trào “vở sạch - chữ đẹp” được phát triển và nhân rộng trong nhà trường.*
- + Góp phần rèn luyện đạo đức và tính cách con người.*
- + Viết đúng, viết cẩn thận, viết đẹp là góp phần rèn luyện tính cẩn thận, thận trọng trong công việc, lòng tự tin của học sinh, giúp học sinh tiếp thu bài nhanh hơn, học tốt hơn.*
- + Phát huy được các phẩm chất, năng lực theo mục tiêu của chương trình GDPT 2018 đề ra.*

+ Các em luôn tự giác trong học tập, sách vở luôn giữ sạch đẹp.

- Đánh giá lợi ích thu được hoặc dự kiến có thể thu được do áp dụng sáng kiến theo ý kiến của tổ chức, cá nhân đã tham gia áp dụng sáng kiến lần đầu hoặc áp dụng thử nếu có:

Áp dụng thành công những biện pháp của mình tôi đã giúp 85% học sinh của lớp đạt VSCĐ loại A. Ngoài ra lớp còn được nhà trường tuyên dương trong việc giữ gìn sách vở và chữ viết sạch đẹp.

Danh sách những người đã tham gia áp dụng thử hoặc áp dụng sáng kiến lần đầu (nếu có):

Số TT	Họ và tên	Ngày tháng năm sinh	Nơi công tác (hoặc nơi thường trú)	Chức danh	Trình độ chuyên môn	Nội dung công việc hỗ trợ
1	Hoàng Yến Minh	23/01/1994	Trường TH Tạ Hoàng Cơ	GV	ĐHSP	Được BD

Tôi xin cam đoan mọi thông tin nêu trong đơn là trung thực, đúng sự thật và hoàn toàn chịu trách nhiệm trước pháp luật.

Liên Ninh, ngày 19 tháng 4 năm 2023

Người nộp đơn

(Ký và ghi rõ họ tên)

Hoàng Yến Minh

PHIẾU NHẬN XÉT ĐÁNH GIÁ

Họ tên tác giả: **Hoàng Yến Minh**

Tên đề tài: *Một số biện pháp giúp học sinh lớp 1 rèn chữ hiệu quả*

Lĩnh vực: **Tiếng Việt**

STT	Tiêu chuẩn	Điểm tối đa
1	Sáng kiến có tính mới	
1.1	Hoàn toàn mới, được áp dụng đầu tiên	25/30
1.2	Có cải tiến so với giải pháp trước đây với mức độ khá	20
1.3	Có cải tiến so với giải pháp trước đây với mức độ trung bình	10
1.4	Không có tính mới hoặc sao chép từ các giải pháp đã có trước đây	0
Nhận xét: SKKN được đúc rút từ kinh nghiệm giảng dạy môn Tiếng Việt lớp 1. SKKN hoàn toàn mới, được áp dụng đầu tiên, không trùng với nội dung sáng kiến đã được công nhận. Nội dung SKKN đã xây dựng được các biện pháp phù hợp và nâng cao được hiệu quả, chất lượng trong quá trình dạy học môn Tiếng Việt lớp 1- việc rèn chữ cho học sinh.		
2	Sáng kiến có tính áp dụng	
2.1	Có khả năng áp dụng trong phạm vi toàn ngành hoặc rộng hơn	27/30
2.2	Có khả năng áp dụng trong đơn vị và có thể nhân ra một số đơn vị có cùng điều kiện	20
2.3	Có khả năng áp dụng trong đơn vị	10
2.4	Không có khả năng áp dụng trong đơn vị	0
Nhận xét: Các biện pháp thực hiện đảm bảo tính khả thi, có khả năng ứng dụng đại trà đối với GV lớp 1; được các GV trong ngành vận dụng trong công tác giảng dạy môn Tiếng Việt- Việc rèn chữ cho học sinh lớp 1 của mình đạt kết quả cao.		
3	Sáng kiến có tính hiệu quả	

3.1	Có hiệu quả, đem lại lợi ích kinh tế - xã hội, có tính lan tỏa	30/30
3.2	Có hiệu quả, đem lại lợi ích kinh tế - xã hội	20
3.3	Có hiệu quả, lợi ích phù hợp với mức độ phù hợp tại đơn vị	10
3.4	Không có hiệu quả cụ thể	0
Nhận xét: Sáng kiến có tính ứng dụng thực tiễn, mang lại lợi ích kinh tế - xã hội và hiệu quả thiết thực. HS hứng thú, tích cực luyện chữ, chữ viết của học sinh ngày càng đẹp hơn. SKKN có tính lan tỏa trong nhà trường.		
4	Điểm trình bày	
4.1	Trình bày khoa học, hợp lý	8/10
4.2	Trình bày chưa khoa học, chưa hợp lý	5
Nhận xét: Trình bày đúng thể thức văn bản, nội dung sắp xếp khoa học, hợp lý đảm bảo tính logic.		
Tổng cộng: 90 điểm Đánh giá: ☒ Đạt (≥ 70 điểm) ☐ Không đạt		

CHỦ TỊCH HỘI ĐỒNG SÁNG KIẾN

Trần Thị Bấy

MỤC LỤC

Tên nội dung	Trang
Phần 1 – Phần mở đầu	1
1. Lí do chọn đề tài	1
2. Mục đích nghiên cứu	2
3. Đối tượng nghiên cứu	2
4. Phạm vi nghiên cứu	2
5. Phương pháp nghiên cứu	2
6. Thời gian thực hiện	2
Phần 2 – Nội dung	3
Chương I. Cơ sở lí luận và cơ sở thực tiễn	3
1. Cơ sở lí luận	3
2. Cơ sở thực tiễn	4
3. Thực trạng	4
Chương II. Một số biện pháp giúp học sinh lớp 1 rèn chữ hiệu quả	6
1. Biện pháp 1. Trau dồi kiến thức truyền cảm hứng viết chữ đẹp và bồi dưỡng cho học sinh lòng say mê, tinh thần quyết tâm rèn chữ.	7
2. Biện pháp 2. Thay đổi ngôn từ phù hợp với lứa tuổi học sinh lớp 1 và lồng ghép trò chơi đơn giản giúp học sinh nhớ kiến thức cơ bản khi học tập viết.	8
3. Biện pháp 3. Thực hiện tốt nề nếp học tập và sử dụng đồ dùng học tập hiệu quả.	10
4. Biện pháp 4. Chuẩn bị đầy đủ điều kiện, cơ sở vật chất, thiết bị dạy học.	11
5. Biện pháp 5. Hướng dẫn học sinh viết đúng các nét cơ bản theo đúng nhóm chữ và viết đúng kĩ thuật.	12
6. Biện pháp 6: Phối hợp với cha mẹ học sinh tổ chức thi đua rèn chữ viết cho học sinh	15
Chương 3: Kết quả	16
Phần 3 – Kết luận và khuyến nghị	17
1. Kết luận	17
2. Khuyến nghị	18

PHẦN 1 – PHẦN MỞ ĐẦU

I. Lý do chọn đề tài.

Chữ viết của học sinh Tiểu học là vấn đề được mọi người trong và ngoài ngành Giáo dục và Đào tạo quan tâm lo lắng. Người xưa đã nói : “Nét chữ nét người” là hàm ý nét chữ thể hiện tính cách con người; thông qua rèn luyện chữ viết mà giáo dục nhân cách con người. Vì vậy phong trào “Giữ vở sạch – Viết chữ đẹp” vừa là mục đích, vừa là phương tiện trong quá trình rèn luyện học sinh. Viết đúng, dẫn tới việc viết đẹp, nó góp phần vào việc giáo dục toàn diện cho học sinh tiểu học. Mặt khác, chữ viết là một trong những công cụ dùng để giao tiếp và trao đổi thông tin, là phương tiện để ghi chép và tiếp nhận những tri thức văn hóa, khoa học và đời sống... Bởi vậy, việc dạy viết chữ và từng bước làm chủ được công cụ chữ viết để phục vụ cho học tập và giao tiếp. Đây là yêu cầu quan trọng hàng đầu của môn Tiếng Việt ở trường tiểu học. Như ta đã biết, các kỹ năng nghe, nói, đọc, viết làm tính là các kỹ năng cơ bản không thể thiếu được trong quá trình học tập của các em. Tất cả các kỹ năng đó đều phải được rèn luyện, song việc rèn chữ viết cho học sinh Tiểu học là việc làm rất quan trọng bởi lẽ các em hiểu được nội dung bài học và nói ra được bằng lời. Để ghi lại những vấn đề các em hiểu được, đúc rút được qua quá trình học tập thì các em phải sử dụng chữ viết. Do đó, đối với các em, việc viết chữ đẹp, đúng chính tả là vô cùng quan trọng. Nó vừa rèn luyện cho các em sự kiên trì, tính cẩn thận, khiếu thẩm mỹ, lòng say mê trong học tập và là điều kiện để học tốt những môn học khác. Học sinh viết chữ đẹp là một thuận lợi trong việc tiếp thu bài, góp phần nâng cao chất lượng ở tất cả các môn học. Ngược lại, các em viết chữ xấu, chậm là một cản trở trong việc tiếp thu kiến thức mới ở các môn học và ảnh hưởng đến chất lượng học tập của các em.

Đối với học sinh lớp 1, việc rèn chữ là một yêu cầu hết sức quan trọng và cấp thiết, giúp các em viết thạo. Qua đó rèn luyện cho học sinh những phẩm chất đạo đức tốt như tính cẩn thận, tinh thần kỉ luật và khiếu thẩm mỹ. Viết đúng mẫu, viết đẹp, rõ ràng và nhanh, học sinh sẽ có điều kiện ghi chép bài học của tất cả các môn học tốt hơn. Nếu ngay từ lớp 1, giáo viên không chú ý rèn luyện uốn nắn cho học sinh thì sau này học lên các lớp trên sẽ tạo thành thói quen khó sửa.

Tính đến nay, Bộ Giáo dục và Đào tạo đã nhiều lần ban hành những quy định về chữ viết ở Tiểu học. Sau nhiều lần thay đổi, hiện nay đã quay trở về với mẫu chữ mềm mại, thanh gọn hơn trước kia nhằm giúp học sinh viết chữ đẹp và có thẩm mỹ hơn. Tuy nhiên, lại có những điều làm được và chưa làm được. Thực

trạng chữ viết của học sinh hiện nay nhiều em viết đẹp song thiếu chính xác về độ cao, độ rộng, khoảng cách, sai lỗi chính tả, hoặc viết quá chậm. Thậm chí có những học sinh đọc tốt, nhanh, làm tính giỏi nhưng viết chưa cẩn thận, chưa chính xác, trình bày không sạch sẽ, rõ ràng,... Điều đó ảnh hưởng không nhỏ đến chất lượng học môn Tiếng Việt nói riêng và các môn học khác nói chung.

Là một giáo viên giảng dạy lớp 1, tôi nhận thấy việc rèn chữ cho học sinh là một trong những nhiệm vụ trọng tâm của giáo viên, không những giúp học sinh viết đúng, viết đẹp và cẩn thận hơn mà còn bồi dưỡng nhân cách giúp các em phát triển toàn diện. Vì vậy, tôi luôn suy nghĩ “Làm thế nào có những phương pháp hữu hiệu nhất để rèn chữ viết cho học sinh”. Với những lý do trên, tôi chọn đề tài ***Một số biện pháp giúp học sinh lớp 1 rèn chữ hiệu quả*** để nghiên cứu và cùng chia sẻ với các đồng nghiệp.

2. Mục đích nghiên cứu.

Đề tài tìm hiểu thực trạng chữ viết của học sinh lớp 1B ở Trường Tiểu học Tạ Hoàng Cơ. Khảo sát những khó khăn, sai lầm về tư thế ngồi, kỹ năng viết. Tìm ra nguyên nhân, từ đó khắc phục trong quá trình giảng dạy để nâng cao chất lượng viết.

Cung cấp thêm một số biện pháp khắc phục để học sinh có kỹ năng viết đúng, viết đẹp nhằm nâng cao chất lượng rèn chữ viết cho học sinh lớp 1.

Giúp bản thân và đồng nghiệp làm tốt việc rèn chữ cho học sinh lớp 1.

3. Đối tượng nghiên cứu.

Đối tượng nghiên cứu: Một số biện pháp giúp học sinh lớp 1 rèn chữ hiệu quả.

4. Phạm vi nghiên cứu:

Học sinh lớp 1B(1A2) trường Tiểu học Tạ Hoàng Cơ năm học 2022 – 2023

5. Phương pháp nghiên cứu.

- Sử dụng phương pháp khảo sát.
- Phương pháp quan sát
- Phương pháp phân loại.
- Phương pháp nghiên cứu
- Phương pháp tổng kết.
- Phương pháp sử dụng tài liệu.

6. Thời gian thực hiện

Đề tài được thực hiện trong năm học 2022 – 2023.

PHẦN 2 – NỘI DUNG

CHƯƠNG 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN, CƠ SỞ THỰC TIỄN

1. Cơ sở lý luận

Chữ viết là một trong những phát minh gây ấn tượng nhất, là thành tựu đánh dấu sự phát triển của nhân loại. Việc hình thành và xây dựng những thói quen tốt về chữ viết cho học sinh là một trong những nội dung giáo dục quan trọng. Mặt khác, chữ viết còn thể hiện nền văn hoá, sự tinh hoa của một dân tộc. Cố thủ tướng Phạm Văn Đồng đã nói: *“Chữ viết cũng là biểu hiện của nét người. Dạy cho học sinh viết đúng, viết đẹp là góp phần rèn luyện cho em tính cẩn thận, lòng tự trọng đối với mình cũng như thầy và bạn khi đọc bài vở của mình”*.

Trong thực tế, đôi khi chỉ qua chữ viết của một người ta có thể nhận ra một vài nét về tính cách của họ. Nhưng quan trọng hơn là cùng với lời nói, chữ viết là phương tiện giao tiếp của con người. Chữ viết đúng, sạch, đẹp, rõ ràng không những giúp người đọc dễ hiểu mà còn tạo thiện cảm với người đọc.

Khi đủ tuổi vào lớp 1, các em đã phát âm được một số âm và các tiếng của mẹ đẻ. Một số em đã học mẫu giáo thì nhận dạng được chữ cái, biết gọi tên các chữ cái trong chữ nhưng chưa biết dùng ký hiệu để ghi lại từng âm vị. Môn học Tiếng Việt giúp các em nắm được kiến thức về ngôn ngữ, học để giao tiếp bằng ngôn ngữ, học để cảm nhận cái hay, cái đẹp của ngôn từ Tiếng Việt và phân nào hiểu được những vấn đề của cuộc sống.

Như vậy, môn Tiếng Việt lớp 1 là nền móng của cấp Tiểu học. Dạy Tiếng Việt lớp 1 có nhiệm vụ rất lớn lao là trao cho các em chiếc chìa khoá để vận dụng chữ viết khi học tập và là công cụ để các em sử dụng suốt đời. Đối với học sinh lớp 1, yêu cầu cơ bản và quan trọng nhất trong học Tiếng Việt là đọc thông, viết thạo mà cần thiết hơn cả là chất lượng chữ viết. Vậy học sinh lớp 1 phải biết xác định đường kẻ, dòng kẻ, phải viết đúng kích cỡ, độ cao, độ rộng... Nói chung phải có kỹ năng viết đúng quy trình, đây là cơ sở để các em viết chữ đẹp, rõ ràng, linh hoạt, đúng mẫu chữ ở các lớp trên. Kỹ năng viết được thực hành trước hết trong các phần tập viết của giờ Tiếng Việt, trong các tiết tập viết và được củng cố hoàn thiện ở các môn học khác. Đồng thời với việc rèn chữ, các em học sinh sẽ có cơ hội rèn luyện tính cẩn thận, sự khoa học, óc thẩm mỹ, tình yêu Tổ quốc, yêu đất nước và tiếng mẹ đẻ.

2. Cơ sở thực tiễn.

Học sinh lớp 1 ngày đầu tiên đi học ở trường Tiểu học còn rất nhiều bỡ ngỡ. Việc làm quen với chữ viết đối với các em thật khó khăn bởi đôi tay còn vụng về, lóng ngóng. Tôi luôn trăn trở suy nghĩ một câu hỏi: *Làm thế nào để các em viết đúng, viết đẹp? Làm thế nào để các em hào hứng, yêu thích chữ viết?* Vì vậy tôi đã không ngừng học tập và tìm hiểu trước tiên vào tâm sinh lý của học sinh lớp 1, các em vừa chuyển từ bậc học Mầm non sang bậc học Tiểu học. Mà ở bậc học mầm non - hoạt động vui chơi đóng vai trò chủ đạo, chuyển qua Tiểu học hoạt động học tập lại đóng vai trò chủ đạo. Vì thế bước đầu các em gặp rất nhiều khó khăn trong quá trình học tập. Trong giai đoạn này giáo viên phải luôn luôn quan tâm đến diễn biến tâm sinh lý của các em. Phải biết tìm tòi đổi mới phương pháp dạy học một cách hợp lý khoa học, phù hợp với lứa tuổi học sinh. Để từ đó tạo được hứng thú tích cực say mê học tập của các em. Đưa các em tham gia vào hoạt động học tập một cách tự nhiên, tự nguyện. Việc đầu tiếp theo cần làm ở lớp 1 là rèn cho trẻ có nề nếp và kỹ thuật viết chữ đúng thì mới có cơ sở để viết chữ đẹp. Đây chính là yêu cầu có tính quyết định trong việc rèn viết chữ đẹp cho suốt quá trình học tập của học sinh.

CHƯƠNG 2 – THỰC TRẠNG DẠY VÀ HỌC VIẾT CHỮ CỦA HỌC SINH LỚP 1

Là một giáo viên trực tiếp giảng dạy lớp 1, tôi nhận thấy để giúp học sinh lớp 1 viết đúng, viết đẹp có một số thuận lợi, khó khăn như sau:

1. Thuận lợi

Ban giám hiệu và các tổ chức đoàn thể trong nhà trường luôn quan tâm tạo điều kiện thuận lợi cho giáo viên trong công tác chuyên môn. Nhà trường tổ chức các đợt bồi dưỡng cho giáo viên về chuyên môn nghiệp vụ, từ đó giáo viên vận dụng có hiệu quả những vấn đề về đổi mới phương pháp dạy học theo định hướng phát triển năng lực học sinh.

Giáo viên có trình độ chuyên môn nghiệp vụ vững vàng, luôn quan tâm đến học sinh và dành nhiều thời gian, tâm huyết để rèn chữ cho học sinh.

Đa số học sinh ngoan có ý thức học tập tốt. Các em đi học sách vở, đồ dùng học tập đầy đủ.

Cơ sở vật chất, bàn ghế đúng quy định, hệ thống đèn chiếu sáng, bảng chống lóa đảm bảo nên việc dạy học của cô và trò diễn ra khá thuận lợi. Nhà

trường, ngành giáo dục quan tâm đến chất lượng chữ viết của các em ngay từ lớp 1.

Phụ huynh cho con đến trường ở đầu năm cũng rất quan tâm đến việc học tập của con em mình. Môi trường giao tiếp, bố mẹ, phương tiện thông tin đại chúng với cô giáo thuận lợi.

Đa số học sinh đã được qua lớp mẫu giáo nên nề nếp được ổn định ngay từ đầu năm học. Học sinh lớp 1 mới làm quen với kiến thức mới nên các em rất thích học, ham đọc, ham viết.

2. Khó khăn

2.1. Về phía giáo viên

Một số giáo viên chưa chú trọng nhiều đến việc rèn chữ giữ vở cho học sinh, chưa nhiệt tình và sát sao tới những học sinh hiếu động nên việc rèn chữ cho học sinh đạt hiệu quả chưa cao.

Đối với từng bài, từng tiết GV vẫn nghiên cứu chưa kỹ nên chưa hiểu hết ý đồ của SGK, dẫn đến trong tiết dạy GV chưa biết vận dụng, phối hợp các phương pháp và hình thức dạy học cho phù hợp theo từng nội dung kiến thức, từng dạng bài yêu cầu.

Trong quá trình lên lớp, GV tuy đã có nhiều cố gắng nghiên cứu các tài liệu tham khảo và sách giáo viên để nắm quy trình của tiết dạy, các hoạt động dạy học cụ thể để vận dụng. Nhưng trong quá trình giảng dạy, do đặc điểm tình hình của lớp hay do những yếu tố khác nên khi vận dụng đã có những điểm tồn tại như đưa ra các hoạt động dạy học chưa phù hợp, chưa cụ thể làm ảnh hưởng rất lớn đến chất lượng tiết dạy.

Việc tổ chức các hình thức chưa hợp lý. Thời gian bố trí cho từng hoạt động chưa phù hợp, hệ thống câu hỏi và hình thức thực hành bài tập chưa đảm bảo yêu cầu, chưa phân loại đối tượng HS để bồi dưỡng HS hoàn thành khá tốt và giúp đỡ HS chưa hoàn thành trong tiết học.

2.2. Về phía học sinh

Một số học sinh chưa qua lớp mẫu giáo, chưa có kỹ năng cầm bút và chưa quen nề nếp học tập. Học sinh hiếu động nhiều, thiếu tập trung trong khi học. Đời sống kinh tế của một số phụ huynh gặp khó khăn, một số phụ huynh phải đi làm ăn xa, để cón lại cho ông bà chăm sóc bảo ban nên sự quan tâm đến việc học tập của con em còn hạn chế.....

Mặt khác các em chuyển từ hoạt động vui chơi sang hoạt động học nhiều hơn, phải viết nhiều các em mới tay dẫn đến nản chí khi viết. Khả năng vận động tri giác, chú ý còn hạn chế. Có em không biết viết hoặc chỉ viết chữ in, chưa xác định đúng được dòng kẻ, viết không đúng mẫu chữ, ngồi viết chưa đúng tư thế vì còn mãi chơi, hiếu động.

Khi viết các em chưa xác định được điểm đặt bút, điểm dừng bút khi viết chữ. Chưa xác định được khoảng cách viết giữa các con chữ và các chữ trong từ. Chữ viết sai về độ cao, thế chữ chưa đúng mẫu. Viết nối giữa các con chữ của các phụ âm *ch, tr, nh, ph, ng, ngh, gh, gi* còn cứng nhắc.

Do quan điểm của một số người chỉ cần viết và đọc được là đạt yêu cầu, còn chữ đúng, xấu hay đẹp không cần thiết. Vì thế, sự phối hợp giữa giáo viên và phụ huynh trong việc luyện viết chữ cho học sinh ở lớp và ở nhà chưa đồng bộ, đôi khi còn trái ngược nhau. Một số phụ huynh chưa nắm được mẫu chữ mới để hướng dẫn con em mình luyện viết đúng đẹp ở nhà.

Là một giáo viên trực tiếp giảng dạy ở lớp 1, tôi thấy việc rèn luyện kỹ năng viết đúng, viết đẹp cho học sinh Tiểu học nói chung và rèn kỹ năng viết đúng, viết đẹp cho học sinh lớp 1 nói riêng là rất cần thiết.

CHƯƠNG 3: MỘT SỐ BIỆN PHÁP GIÚP HỌC SINH LỚP 1 RÈN CHỮ HIỆU QUẢ

1. Ý nghĩa của việc ứng dụng

1.1. Về phía học sinh

- Giúp cho học sinh hình thành nhân cách con người qua chữ viết.
- Phong trào “vở sạch - chữ đẹp” được phát triển và nhân rộng trong nhà trường.
- Góp phần rèn luyện đạo đức và tính cách con người.
- Viết đúng, viết cẩn thận, viết đẹp là góp phần rèn luyện tính cẩn thận, thận trọng trong công việc, lòng tự tin của học sinh, giúp học sinh tiếp thu bài nhanh hơn, học tốt hơn.

1.2. Về phía giáo viên

Việc rèn chữ viết cho học sinh, đặc biệt là học sinh tiểu học là một việc làm có ý nghĩa vô cùng quan trọng. Không những giáo dục cho học sinh tính kiên trì, cẩn thận, tinh thần kỷ luật và thẩm mỹ,... mà còn góp phần nâng cao chất lượng giảng dạy và giáo dục toàn diện của các nhà trường. Đồng thời giáo viên cũng được trau dồi trình độ chuyên môn, nâng cao chất lượng “Vở sạch – Chữ đẹp”.

2. Nội dung và cách thức thực hiện các biện pháp

2.1. Biện pháp 1. Truyền cảm hứng viết chữ đẹp và bồi dưỡng cho học sinh lòng say mê, tinh thần quyết tâm rèn chữ.

Như chúng ta đã biết, được làm điều mình thích cũng là một việc tốt thì đối với trẻ cũng vậy, chỉ khi làm những điều mình thích thì trẻ mới phát huy được hết năng lực của bản thân. Hiểu được điều này, tôi luôn tìm cách tạo hứng thú cho các em trong môn Tiếng Việt, đặc biệt là phần viết. Để các em coi việc tập viết là nhu cầu, mong muốn được chinh phục chứ không phải nhiệm vụ mà các em phải hoàn thành một cách bắt buộc. Để đạt được mục tiêu này, người giáo viên phải thực hiện các hoạt động sau:

2.1.1. Nâng cao tinh thần tự học, bồi dưỡng chuyên môn và nghiệp vụ của bản thân.

Là một giáo viên, nếu muốn học sinh của mình viết chữ đẹp, yêu chữ thì bản thân giáo viên cũng phải yêu chữ, là tấm gương viết chữ đẹp.

Trước tiên người giáo viên cần nắm chắc kiến thức, nắm chắc chữ mẫu thì giáo viên mới hướng dẫn học sinh viết đúng và viết đẹp.

Chữ mẫu của giáo viên là phương tiện quan trọng để dạy học sinh viết đúng, đẹp. Người giáo viên phải coi trọng việc trình bày trên bảng là trang viết mẫu cho học sinh noi theo. Do vậy, việc khổ công rèn luyện viết đúng, viết đẹp, viết rõ ràng và ngay ngắn là tiêu chí mà mọi giáo viên đều phải đặt ra và thực hiện bằng được trong từng giờ học, trong từng cách trình bày bảng sao cho khoa học, đẹp mắt (phụ lục 1).

Bản thân tôi cũng vậy, tôi luôn sắp xếp công việc để dành thời gian để tự học, tự rèn chữ để nâng cao trình độ chuyên môn. Khi tôi đã luyện viết được chữ đúng theo quy định của bộ giáo dục, tôi còn học hỏi thêm cách viết chữ sáng tạo, trang trí bảng trong các giờ ngoại khóa như: đầu năm học, tết trung thu, chào mừng ngày 20-11.... Tôi nhận thấy, khi thực hiện hoạt động này học sinh rất vui, hứng thú quan sát từng nét chữ của cô với đôi mắt trầm trồ, ngưỡng mộ, đầy thán phục. Nhiều em còn có cử chỉ bắt chước, đưa tay vẽ theo cô hoặc về nhà vẽ lại, thậm trí còn tìm cách đánh vần, đọc nội dung mà cô viết trên bảng. Lúc đó tôi hiểu rằng tôi đã truyền được cảm hứng yêu chữ tới học sinh thân yêu của mình (phụ lục 2)

2.1.2. Nêu những tấm gương thực tế về việc rèn chữ từ xưa đến nay.

Để bồi dưỡng thêm cho các em tinh thần quyết tâm rèn chữ, tôi còn kể cho các em nghe về các tấm gương rèn chữ như câu chuyện quyết tâm rèn chữ của Cao Bá Quát, câu chuyện viết chữ đầy nghị lực của thầy Nguyễn Ngọc Ký, hay gần nhất là chữ viết những học sinh khóa trước mà tôi đã dạy. Từ đó học sinh có thể học hỏi tính kiên trì, lòng say mê viết chữ, hay tự đánh giá, so sánh với bản thân từ đó tiếp thu chữ viết đúng, viết đẹp (phụ lục 3).

2.1.3. Động viên, khích lệ kịp thời.

Cựu Bộ trưởng Bộ Giáo dục Mỹ Terrel Bell đã nói rằng: *“Có ba điều cần nhớ trong giáo dục. Điều đầu tiên là động lực học tập. Điều thứ hai là động lực học tập. Điều thứ ba vẫn là động lực học tập.”*

Khi học sinh cảm thấy được khích lệ trong học tập, các em sẽ làm tốt hơn, điều chỉnh hành vi trong lớp và có ý thức hơn. Hiểu được điều này tôi luôn khích lệ kịp thời. Trong các tiết học trên lớp tôi luôn tạo điều kiện và sử dụng lời khen ngợi dành học sinh và ghi nhận bằng việc tặng sao vào sổ thi đua. Cuối tuần trong tiết sinh hoạt lớp các con sẽ được tặng huy hiệu viết đúng, viết đẹp. Và vào tuần cuối của tháng tôi sẽ tổ chức cuộc thi viết chữ đẹp và tặng thư khen ngợi cho những em đạt kết quả tốt (phụ lục 4)

2.2. Biện pháp 2. Thay đổi ngôn từ phù hợp với lứa tuổi học sinh lớp 1 và lồng ghép trò chơi đơn giản giúp học sinh nhớ kiến thức cơ bản khi học tập viết.

Tâm lý học sinh Tiểu học nói chung, học sinh lớp 1 nói riêng đang còn mang tính hiếu động, bất chước, tò mò muốn khám phá cái mới mà các em mới được tiếp xúc. Nếu như chúng ta bắt buộc các em phải chú ý vào một vấn đề nào đó mà các em cảm thấy khó hiểu thì các em sẽ nhanh chán nản. Tâm lý của các em là: *“Học mà chơi - chơi mà học” “Chơi vui học càng vui”* Vì vậy tôi đã thay đổi các ngôn từ khó hiểu bằng các ngôn từ liên quan, gần gũi với thực tế kết hợp với lồng ghép các trò chơi đơn giản giúp các em dễ hiểu hơn, hứng thú hơn trong các tiết học tập viết.

2.2.1. Thay đổi ngôn từ phù hợp với lứa tuổi học sinh tiểu học lớp 1

Ví dụ 1: Khi áp dụng vào cách xác định dòng kẻ ngang số 1: Giáo viên và học sinh sẽ chia sẻ so sánh với con người di chuyển, đi, đứng trên mặt đất thì các con chữ cũng vậy, chúng cũng đứng trên con đường của chúng chính là đường kẻ ngang số 1, cũng là đường kẻ ngang đậm nhất. Cách so sánh này rất thuận lợi cho việc sửa lỗi cho học sinh.

Ví dụ 2: Khi sửa lỗi viết con chữ o: Chữ o là chữ nhìn thì rất đơn giản nhưng khi viết thì rất dễ sai li. Học sinh thường mắc 2 lỗi: thứ nhất là viết hẹp trong 1 ô li, thứ hai là viết rộng hết 2 ô li. Khi đó giáo viên sẽ sửa lỗi bằng các ngôn từ vui nhộn. Ví dụ như đối với lỗi thứ nhất “*bạn chữ o có thân hình rất đẹp, nhưng vì bạn ăn ít quá nên bạn bị suy dinh dưỡng, nếu chúng ta cho bạn ăn thêm nửa cái bánh nữa thì bạn sẽ thành hoa hậu*” hay đối với lỗi thứ 2 “*bạn chữ o này vì ăn nhiều quá nên bị béo phì rồi, chúng ta phải cho bạn ăn bớt đi nửa cái bánh thì bạn sẽ đẹp như hoa hậu*”. Với ngôn từ như vậy học sinh sẽ cười vang lên và sửa lỗi rất nhanh.

2.2.2. Lồng ghép trò chơi đơn giản giúp học sinh nhớ kiến thức cơ bản

Ví dụ 1: Xác định chiều cao các con chữ bằng cách xây nhà tầng: Ngay từ bài học đầu tiên các em đã phải làm quen và nắm được. Tuy nhiên trong thời điểm đó, các con mới chuyển cấp lên lớp 1 thì việc xác định chiều cao các con chữ vô cùng khó khăn. Nhưng ở mầm non các em lại có tư duy về vẽ rất đơn giản như vẽ một hình vuông cũng được coi là vẽ nhà. Chính vì vậy tôi đã có cách hướng dẫn các con xác định chiều cao con chữ bằng phương pháp xây nhà tầng. Đầu tiên giáo viên sẽ hướng dẫn học sinh xây các ngôi nhà với số tầng khác nhau:

- + Nhà 2 tầng là nhà của các con chữ: a, ă, â, o, ô, ơ, e, ê, i, m, n, u, ư, v, x
- + Nhà 3 tầng là nhà của con chữ: t
- + Nhà 4 tầng là của con chữ d, đ
- + Nhà 5 tầng là của các con chữ b, h, k, l
- + Nhà có 2 tầng cao và 2 tầng hàm là của chữ q, p
- + Nhà có 2 tầng cao và 3 tầng hàm là của các con chữ g, y.

Tổ chức trò chơi “tìm nhà cho chữ”: Giáo viên chọn 6 học sinh cầm bảng 6 nhà tầng với độ cao khác nhau. Sau đó phát cho học sinh các tấm bìa có các con chữ viết thường. Yêu cầu học sinh đi tìm đúng nhà cho con chữ mà mình cầm. Ví dụ HS cầm chữ *a* sẽ tìm đến nhà 2 tầng.

Sau khi sử dụng phương pháp này học sinh sẽ rất hứng thú và khả năng ghi nhớ rất tốt về chiều cao các con chữ mà sắp tới các con sẽ được học (phụ lục 5).

Ví dụ 2: Xác định dấu thanh qua trò chơi vận động đơn giản: Trong chương trình học Tiếng Việt 1, các em không chỉ tiếp cận với các con chữ mà còn học về các dấu thanh để có thể tạo thành từ, câu chính xác hơn. Đối với lớp 1 các em rất hay mắc lỗi khi viết các dấu thanh như: dễ nhầm lẫn giữa dấu sắc

dấu huyền, viết ngược dấu hỏi, dấu ngã và nhầm lẫn dấu do tiếng địa phương. Vì vậy tôi đã nghĩ ra trò chơi vận động rất đơn giản giúp các e ghi nhớ và viết đúng các dấu thanh hiệu quả. Hướng dẫn các em sử dụng những hành động cơ thể để biểu thị các dấu:

- + Dấu huyền: Đưa tay phải lên trước đầu, cánh tay nghiêng về bên trái 45 độ.
- + Dấu sắc: Đưa tay trái lên trước đầu, cánh tay nghiêng về bên phải 45 độ.
- + Dấu hỏi: Đưa tay phải lên trên đầu, tay uốn cong tại thành hình dấu hỏi.
- + Dấu ngã: Tay khoanh trước ngực, tạo biểu tượng hình dấu ngã.
- + Dấu nặng: Hai tay nắm tròn để thẳng xuống dưới bụng.

(phụ lục 6)

Tổ chức cho HS chơi trò chơi “Ai nhanh, ai đúng” để học sinh nhớ và hào hứng hơn.

Khi đó học sinh sẽ ghi nhớ và áp dụng vào tập viết và phần vận dụng viết sáng tạo sau bài học Tiếng Việt.

2.3. Biện pháp 3. Thực hiện tốt nề nếp học tập và sử dụng đồ dùng học tập hiệu quả

+ Về tư thế ngồi viết

Đối với lớp 1, trước khi bước vào học chương trình bao giờ cũng có bước làm quen làm quen. Trong thời gian này, tôi hướng dẫn học sinh rất kỹ về tư thế ngồi viết một cách thoải mái nhất, không gò bó, hai tay phải đặt đúng điểm tựa quy định mới điều khiển cây bút theo sự chỉ huy của não. Ngồi quá cao, đầu phải cúi gằm xuống. Ngồi quá thấp, đầu phải nhìn lên (điều này phụ thuộc vào bàn ghế phải thích hợp kích cỡ học sinh). Tuyệt đối không nằm, ngồi viết tùy tiện. Khoảng cách từ mắt đến tầm vở 25cm đến 30cm là vừa (hơn một gang tay người lớn); không được nhìn quá gần vở vì thiếu ánh sáng sẽ dẫn đến cận thị.

Cột sống lưng luôn ở tư thế thẳng đứng, vuông góc với mặt ghế ngồi. Không ngồi vắn vẹo, lâu dần thành có tật, dẫn đến lệch cột sống, rất khó chữa sau này. Hai chân thoải mái, không để chân co, chân duỗi khiến cột sống phải lệch vẹo và chữ viết sẽ xiên lệch theo.

Tay trái để xuôi theo chiều ngồi, giữ lấy mép vở cho khỏi xô lệch, đồng thời làm điểm tựa cho trọng lượng nửa người bên trái.

+ Hướng dẫn cách cầm bút đúng

Tay phải cầm chắc bút bằng 3 ngón tay: cái, trỏ, giữa. Đầu ngón trỏ cách đầu ngón giữa 2,5cm. Mép bàn tay là điểm tựa của cánh tay phải khi đặt bút xuống bàn viết. Lúc viết, điều khiển cây bút bằng các cơ cổ tay và các ngón tay. Không để ngửa bàn tay quá tạo nên trọng lượng tì xuống lưng của hai ngón tay út và áp út (ngón đeo nhẫn). Ngược lại không úp quá nghiêng bàn tay về bên trái (nhìn từ trên xuống thấy cả 4 ngón tay: trỏ, giữa, áp út và út).

Các tư thế tay cầm bút không đúng sẽ dẫn đến các cố tật sau này khó chữa như: căng cứng, mỏi cơ gân bàn tay; viết chóng mỏi tay; ra nhiều mồ hôi tay; không thể viết lâu, viết nhanh được.

Ở giai đoạn viết chì, cần chuẩn bị chu đáo cho đầu nét chì hơi nhọn đúng tầm. nếu quá nhọn dẫn đến nét chữ quá mảnh, đôi khi còn chọc thủng giấy. Ngược lại, đầu nét chì quá “ tù”, nét chữ quá to, chữ viết ra rất xấu.

Cầm bút xuôi theo chiều ngòi. Góc độ bút đặt so với mặt giấy khoảng 45 độ. Tuyệt đối không cầm bút dựng đứng 90 độ. Đưa bút từ trái qua phải từ trên xuống dưới các nét đưa lên hoặc đưa sang ngang phải thật nhẹ tay, không ấn mạnh đầu bút vào mặt giấy.

2.4. Biện pháp 4. Chuẩn bị đầy đủ điều kiện, cơ sở vật chất, thiết bị dạy học.

Chuẩn bị đầy đủ điều kiện, cơ sở vật chất, thiết bị dạy học là một khâu quan trọng trong quá trình dạy học. Đó là điều kiện dẫn đến sự thành công trong việc rèn chữ viết cho học sinh.

+ *Ánh sáng, không gian phòng học, bảng lớp, bàn ghế của học sinh*

Đây là những yếu tố quan trọng ảnh hưởng đến việc viết chữ và sức khỏe của học sinh. Hiện nay hầu hết các trường Tiểu học đều đảm bảo các yêu cầu cơ bản, ánh sáng theo tiêu chuẩn học đường có bảng chống loá, có dòng kẻ rõ ràng, bàn ghế đúng kích cỡ tiêu chuẩn đối với học sinh lớp 1.

Bên cạnh đó không gian phòng học gần gũi, thân thiện cũng góp phần giúp học sinh hào hứng hơn khi đến lớp học. Tôi đã phát động phong trào trang trí lớp học để học sinh tự tay vẽ các bức tranh treo ở lớp học, hay quyên góp các con giống, thú bông, sách truyện để trang trí góc thư viện của lớp (phụ lục 7)

+ *Đồ dùng, phương tiện, thiết bị dạy học của giáo viên*

Được sự quan tâm của lãnh đạo các cấp lớp tôi đã được trang bị một số thiết bị dạy học như: máy chiếu, máy soi,..... Bản thân tôi cũng tự chuẩn bị các thiết bị hỗ trợ như loa, micro, bút chì,....

Ngoài ra tôi còn học hỏi áp dụng các phần mềm hỗ trợ dạy học để làm ra các video hướng dẫn viết chữ giúp học sinh quan sát rõ hơn, các trò chơi học tập để thu hút học sinh hơn. (phụ lục 8)

+ *Đồ dùng học tập của học sinh*

Từ việc chọn loại bút và mực thích hợp đến cách chọn vở, chọn bảng và phân viết cũng được tôi lưu tâm. Tôi hướng dẫn phụ huynh tìm mua cho các em những quyển vở có đường kẻ in đều, rõ ràng và khi viết không bị nhoè mực, chọn những loại bút, bảng đảm bảo việc rèn viết cho các con đạt kết quả tốt nhất. Thực tế dạy viết hiện nay cho thấy sử dụng bảng con trong việc rèn chữ cho học sinh, đặc biệt là học sinh lớp 1 vẫn là tối ưu nhất.

Trong buổi họp phụ huynh đầu năm, tôi đưa ra những quyển vở, bút chì, bút mực để phụ huynh tham khảo. Riêng bảng con thì tôi thống nhất toàn lớp một mẫu để tránh tình trạng của em này thì có ô to, bảng của em kia thì có ô nhỏ sẽ gây khó khăn khi dạy tập viết.

2.5. Biện pháp 5. Hướng dẫn học sinh viết đúng các nét cơ bản theo đúng nhóm chữ và viết đúng kĩ thuật.

Nếu cùng một lúc đòi hỏi học sinh viết đúng và đẹp ngay là điều rất khó thực hiện, mặt khác căn cứ vào đặc điểm cấu tạo nét và mối quan hệ về cách viết các chữ cái để học sinh viết đúng kĩ thuật ngay từ đầu tôi chia nhóm chữ và xác định chữ trọng tâm đại diện cho mỗi nhóm chữ học sinh hay sai chỗ nào, học sinh gặp khó khăn gì khi viết các chữ ở nhóm đó. Cụ thể tôi chia như sau:

+ **Nhóm 1:** Gồm các chữ *m, n, i, u, w, v, r, t*

Với nhóm chữ này học sinh hay mắc lỗi viết chưa đúng nét nối giữa các nét, nét móc thường bị đổ nghiêng, khi hất lên thường choãi chân ra nên không đúng.

- Để khắc phục nhược điểm trên, ngay từ nét bút đầu tiên tôi đặt trọng tâm rèn luyện học sinh viết nét móc ngược, móc 2 đầu thật đúng, thật ngay ngắn trước khi ghép các nét tạo thành chữ. Khi ghép chữ tôi luôn chú ý minh họa rõ nét điểm đặt bút, điểm dừng bút của mỗi nét để chữ viết cân đối, đẹp.

- Từ các nét cơ bản ở nhóm chữ thứ nhất được viết đúng kĩ thuật học sinh sẽ có cơ sở viết chữ ở nhóm thứ 2 dễ hơn.

+ **Nhóm 2:** gồm các chữ *l, b, h, k, y*

Ở nhóm chữ này học sinh hay viết sai điểm giao nhau của nét và chữ viết còn cong vẹo.

Để giúp học sinh viết đúng điểm giao nhau của các nét khuyết tôi luôn cho học sinh xác định rõ ràng điểm giao nhau của nét khuyết bằng 1 dấu chấm nhỏ và rèn cho học sinh thói quen luôn đưa bút từ điểm bắt đầu qua đúng chấm rồi mới đưa bút lên tiếp thì mới viết đúng.

Đối với học sinh lớp 1 để viết được nhóm chữ này thẳng, ngay ngắn thì cần rèn cho học sinh biết viết nét sổ thật đúng, thật thẳng ở ngay các bài nét chữ cơ bản khi nào thành thạo thì mới tiến hành viết nét khuyết .

+ **Nhóm 3:** Gồm các chữ *o, ô,ơ, ă, â*

Với nhóm chữ này nhiều người cứ nghĩ là đơn giản nhưng thực tế hầu hết học sinh viết sai từ chữ **o** như chiều ngang quá rộng hoặc quá hẹp, nét chữ không đều đầu to, đầu bé.

Vì vậy, ở nhóm chữ này tôi xác định cần dạy học sinh viết đúng chữ **o** để làm cơ sở cho viết đúng các chữ khác trong nhóm. Vậy thì **o** viết thế nào cho đúng? Điểm đặt bút từ đâu ? Chiều ngang chiếm tỉ lệ bao nhiêu so với chiều cao? Đó là việc làm rất khó để cho học sinh xác định được. Vì vậy khi dạy chữ **o** tôi kẻ một ô vuông trên bảng rồi chia ra 3 phần bằng nhau, đánh dấu 4 điểm ở giữa các cạnh hình chữ nhật, dùng phấn màu chấm hình chữ **o** sau đó tô lên các dấu chấm, vừa tô vừa giảng kĩ, nhấn mạnh điểm đặt bút đầu tiên và điểm dừng bút của chữ **o** và điểm để nối các nét chữ khác khi viết nhanh. Viết được chữ **o** đúng học sinh dễ dàng viết đúng các chữ cái khác trong nhóm.

+ **Giai đoạn tô chữ hoa**

Sau những năm dạy tập viết lớp , tôi nhận thấy phần dạy học sinh làm quen với việc tô chữ hoa còn một số băn khoăn.

Giáo viên tô chữ hoa mẫu trên bảng lớp. Học sinh đồ chữ hoa trên không trước rồi mới tập tô chữ hoa trong vở nên rất khó khăn cho học sinh, cứ đến giờ viết chữ hoa nhiều em lo lắng vì trừ tượng. Sau khi tìm hiểu tâm lý và thử nghiệm tôi mạnh dạn hướng dẫn học sinh

Giáo viên tô chữ hoa mẫu trên bảng lớp. Học sinh đồ chữ hoa trên mặt bàn và vở. Sau đó học sinh mới tô chữ hoa vào vở tập viết.

Bảng hướng dẫn trên học sinh phần khởi khi đã được tô chữ trước khi tập viết chữ hoa do vậy chất lượng tô và viết chữ hoa của học sinh lớp tôi có nhiều tiến bộ.

Sau khi chia các nhóm chữ, xác định trọng tâm cần dạy kĩ ở mỗi nhóm tôi luôn đặt ra một kế hoạch rèn chữ hàng tuần, hàng tháng một cách cụ thể. Mỗi tuần tôi rèn một nhóm chữ nhất định, rèn đúng loại chữ này thì mới chuyển sang

loại chữ khác, loại chữ này viết đúng kỹ thuật mới chuyển sang rèn loại chữ khác rồi tiến tới rèn viết đẹp nên học sinh rất say mê, phấn khởi, không căng thẳng lo lắng khi tập viết.

Sau mỗi bài viết của học sinh, giáo viên cần sửa sai và nhận xét: nét nào đúng yêu cầu, nét nào còn sai. Tìm nguyên nhân vì sao học sinh viết còn sai: Tại tư thế cầm bút, ngồi viết không đúng quy định, tay đặt bút không có điểm tựa, vì chưa chuyển dịch bút đúng tầm tay đưa bút, do vướng vấp cạnh bàn, mặt giấy không nhẵn, mực xuống không đều... Tóm lại có rất nhiều nguyên nhân dẫn đến chữ xấu trong khi viết. Sau khi phát hiện ra nguyên nhân chỗ viết sai, cần giúp học sinh rút kinh nghiệm. Động viên, khích lệ học sinh kịp thời, tránh vấp phải sai sót tương tự ở lần sau.

Khi viết thấy mỏi tay, mồ hôi tay ra nhiều, hoặc hoa mắt, nhức đầu, có nghĩa là ngồi quá lâu, phải nghỉ giải lao, chuyển sang các hoạt động cơ bắp thư giãn như: vươn vai, hít thở, tập thể dục...Sau 4 đến 5 phút trở lại ngồi viết sẽ có hiệu quả hơn.

+ *Viết dấu thanh*

Trong thực tế, học sinh thường mắc lỗi các dấu thanh viết dài và cao quá, một số chữ các em chưa xác định được âm nào là âm chính để đặt dấu thanh cho chính xác. Vì thế, ở các giờ chính tả, tập viết, tôi luôn nhắc học sinh viết “dấu thanh” vừa phải, đặt giữa dòng kẻ 2 và 3, trên hoặc dưới chữ ghi âm chính nhưng không được dính vào chữ. Đối với những em viết sai vị trí dấu thanh, tôi thường gọi lên bảng viết nhiều lần để các bạn nhận xét và giúp bản thân các em đó rút kinh nghiệm và biết cách tự sửa sai.

Với học sinh Tiểu học, nhất là học sinh đầu cấp, thường hiếu động, thiếu kiên trì nên nhiều em không tự giác khi viết bài. Các em muốn viết thật nhanh chóng cho hết bài để chơi. Để khắc phục điều này, tôi có quy định với học sinh: viết từng dòng theo hiệu lệnh của cô. Viết xong chữ nào thì kiểm tra ngay lại chữ đó và bổ sung ngay nếu thiếu dấu thanh. Nhờ vậy, tránh được tình trạng viết nhanh, viết ẩu trong quá trình viết của học sinh. Đặc biệt, với những em viết đẹp, có nhiều cố gắng thì tôi sẽ cho điểm động viên, tuyên dương trước lớp để các em khác nhìn vào noi theo.

Để học sinh viết không rời rạc, đứt nét, tôi luôn nhắc nhở học sinh viết liền mạch, viết đúng kỹ thuật. Tôi hướng dẫn để học sinh nắm vững các rê bút, lia bút.

Cách rê bút: Rê bút là nhấc nhẹ đầu bút nhưng vẫn chạm vào mặt giấy theo đường nét viết trước hoặc tạo ra vết mờ để sau đó có nét viết khác đè lên.

Cách lia bút: Lia bút là dịch chuyển đầu bút từ điểm dừng này sang điểm điểm đặt bút khác không chạm vào mặt giấy, khi lia bút ta phải nhấc bút lên để đưa nhanh sang điểm khác.

Ví dụ: Hướng dẫn học sinh viết chữ d

Đặt bút dưới đường kẻ ngang 3, viết nét cong tròn khép kín, từ điểm dừng bút rê bút lên đường kẻ ngang 4 để viết tiếp nét móc ngược dài.

2.6. Biện pháp 6. Phối hợp với cha mẹ học sinh tổ chức phong trào thi đua “rèn chữ viết” cho học sinh

Đặc điểm của học sinh lớp 1 là nhanh quên, vì vậy việc rèn luyện viết chữ đúng, đẹp cần được làm thường xuyên và liên tục ở mọi nơi mọi lúc. Ngoài sự dạy dỗ của thầy cô ở lớp, việc cha mẹ giúp đỡ con rèn chữ ở nhà là một việc quan trọng. Để sự phối hợp giữa giáo viên và phụ huynh đạt hiệu quả, ngay buổi họp phụ huynh đầu năm học tôi đã trao đổi rất kỹ tầm quan trọng của việc rèn chữ cho học sinh lớp 1 và phổ biến cách dạy các cháu ở nhà cho thống nhất với giáo viên. Tôi mạnh dạn trình bày trên bảng các nhóm chữ và nêu trọng tâm cần dạy ở mỗi nhóm chữ tới cha mẹ học sinh. Phát tới từng phụ huynh tờ hướng dẫn rèn chữ và yêu cầu chữ viết cần đạt để cha mẹ học sinh có cách dạy thống nhất với giáo viên.

Mặt khác, tôi luôn chú ý bồi dưỡng lòng say mê và quyết tâm rèn chữ viết cho học sinh thông qua các phong trào thi đua theo tuần, theo chủ điểm và kết hợp với Ban đại diện cha mẹ học sinh khen thưởng kịp thời.

Ví dụ:

- Hàng tuần vào tiết sinh hoạt lớp, tôi thường dành thời gian để tổng kết đánh giá việc *rèn chữ giữ vở* của học sinh và phát thưởng. Một số chủ điểm lớn (như: tháng 10, 11, 3), tôi thường tổ chức phong trào viết lời chúc mừng hoặc câu thơ tặng mẹ, tặng cô giáo. Học sinh nào viết đẹp sẽ được tuyên dương, trưng bày tại lớp. Với những bài viết chưa đẹp, viết ẩu thì ngoài việc kèm thêm ở lớp, tôi còn trực tiếp gặp gỡ phụ huynh trao đổi và cùng phối hợp nhắc nhở con em mình rèn luyện thêm ở nhà, giúp các em tiến bộ dần dần.

- Ngoài ra tôi còn phối hợp với ban phụ huynh tổ chức cuộc thi “Viết chữ đẹp” theo chủ điểm như: Chào mừng ngày Nhà giáo Việt Nam 20/11, Chào mừng ngày Quốc tế phụ nữ 8/3. (phụ lục 9)

Những bài viết đẹp của học sinh được trưng bày trên bảng trưng bày sản phẩm để tất cả các bạn trong lớp học tập và noi theo.

3. Một số kết quả đạt được

Sau một thời gian áp dụng tôi thấy tỉ lệ học sinh viết đúng, viết đẹp rất là cao, nắm được cấu tạo chữ, viết đúng khoảng cách, trình bày sạch đẹp. Không chỉ viết tốt mà các con còn có kĩ năng đọc tốt hơn. Phát huy được các phẩm chất, năng lực theo mục tiêu của chương trình GDPT 2018 đề ra. Học sinh kiên trì rèn chữ, viết nắn nót từng con chữ, ngoài ra còn có sự sáng tạo, có mắt thẩm mỹ. Học sinh hứng thú, say mê học tập không chỉ ở tiết tập viết mà còn thích viết và sáng tạo trong các tiết ngoại khóa.

Đề tài này khắc phục những lỗi sai chung mà học sinh thường mắc phải khi viết. Có thể áp dụng và nhân rộng cho học sinh khối 1 tại trường Tiểu học. Giáo viên linh hoạt và sáng tạo trong giảng dạy, áp dụng các biện pháp phù hợp với thực tế. Học sinh trong lớp có những chuyển biến rõ rệt về chữ viết. Viết đúng, viết đẹp, nắn nót, cẩn thận đã thành thói quen của học sinh.

Chữ viết của học sinh đã có nhiều tiến bộ. Chữ viết của các em rõ ràng, đúng độ cao, đủ nét, viết đúng khoảng cách giữa các con chữ, giữa các từ. Đã xác định được điểm đặt bút và điểm dừng bút,... Việc rèn luyện chữ viết đem lại hứng thú học tập cho các em. Nhiều em bắt đầu cố gắng nỗ lực và có tính kiên trì, chịu khó cao.

Các em luôn tự giác trong học tập, sách vở luôn giữ sạch đẹp. Phong trào “vở sạch - chữ đẹp” của lớp luôn được đánh giá cao. Vở viết của học sinh đảm bảo chất lượng, chữ viết đúng mẫu, tốc độ viết đúng quy định. Bản thân khi dạy cũng thấy hứng thú, say sưa, chất lượng giờ dạy đạt hiệu quả.

Từ nhận thức của bản thân trên cơ sở thực tiễn vận dụng các biện pháp triển khai đề tài, lớp tôi chủ nhiệm đã đạt được một số kết quả như sau:

Tháng	Tổng số HS	Kết quả					
		Loại A		Loại B		Loại C	
		SL	%	SL	%	SL	%
9	33	17	51,5	16	48,5	0	0
10	33	20	60,6	13	39,3	0	0
11	33	22	66,6	11	30,3	0	0
12	33	24	72,2	9	27,8	0	0
1+2	34	25	73,5	9	26,5	0	0
3	34	28	84,8	6	15,2	0	0

Với kết quả này, tôi tin rằng lớp tôi sẽ đạt danh hiệu thi đua vở sạch chữ đẹp.

PHẦN 3 - KẾT LUẬN, KHUYẾN NGHỊ

1. Kết luận

“Chữ đẹp chẳng phải hoa tay

Ta chăm luyện tập hàng ngày đâu quên.

Gắng công ra sức chí bền

Gian nan rèn luyện mới né con người.”

Đúng vậy, mỗi chúng ta sinh ra không phải ai có hoa tay mới viết chữ đẹp, mà đòi hỏi phải có sự khổ luyện mới gặt hái được thành quả đó. Việc rèn chữ viết cho học sinh là một việc rất cần thiết, góp phần rèn luyện cho các em những phẩm chất tốt đẹp như tính cẩn thận, đức kiên nhẫn, tinh thần kỉ luật và óc thẩm mỹ.

Trong dạy học, môn học nào cũng cần có phương pháp kể cả việc dạy chữ. Sử dụng phương pháp dạy chữ nhằm giúp các em tìm ra quy luật của từng con chữ, nhóm chữ, nhớ lâu cách viết làm cho người học viết đúng, viết đẹp; đồng thời rèn luyện cả tính kiên trì, tính cẩn thận, cách làm việc khoa học... cho học sinh.

Để thành công trong việc rèn chữ viết cho học sinh, đòi hỏi người giáo viên cần:

- Sự tận tâm, nhiệt tình, yêu thương học sinh. Trong mỗi giờ dạy, người giáo viên phải tạo được sự say mê cho bản thân mình cũng như hứng thú cho học sinh.

- Thường xuyên rèn luyện chữ viết để có chữ viết mẫu chuẩn đẹp, vì tư duy của học sinh chủ yếu là trực quan và rất thích viết đẹp đúng như chữ mẫu của cô giáo.

- Chuẩn bị đồ dùng dạy học một cách cẩn thận, có chọn lọc và sáng tạo. Huy động đồ dùng là những bài viết đẹp của những năm học trước.

- Luôn tạo hứng thú cho các em trong các giờ học bằng cách luôn thay đổi hình thức, phương pháp dạy học.

- Tuyên dương khen thưởng kịp thời những em có nhiều cố gắng, có tiến bộ trong việc “Rèn chữ - Giữ vở”.

Qua việc chứng kiến quá trình nghiên cứu và thực nghiệm SKKN, tôi khẳng định hiệu quả của việc dạy học theo đề tài và có thể áp dụng trên mọi đối tượng học sinh các lớp 1.

2. Khuyến nghị

Trên đây là một số kinh nghiệm nhỏ mà tôi đã áp dụng, vận dụng vào giảng dạy trong năm học này. Những kinh nghiệm này không phải đi trước đón đầu nhưng nó sẽ giúp thay đổi cách nhìn và một góc nhỏ trong các phương pháp dạy học hiện nay.

Mặc dù luôn tiến tới mục đích đã đề ra bằng tất cả nỗ lực của mình nhưng khả năng bản thân có hạn, hơn nữa điều kiện thực hiện còn nhiều hạn chế nên không tránh khỏi những thiếu sót. Tôi rất mong hội đồng xét duyệt, các cấp lãnh đạo, bạn bè đồng nghiệp đóng góp, bổ sung ý kiến để tôi tiếp tục hoàn thiện đề tài và tiếp tục áp dụng vào việc giảng dạy ngày càng tốt hơn.

Thanh Trì, ngày 19 tháng 04 năm 2023

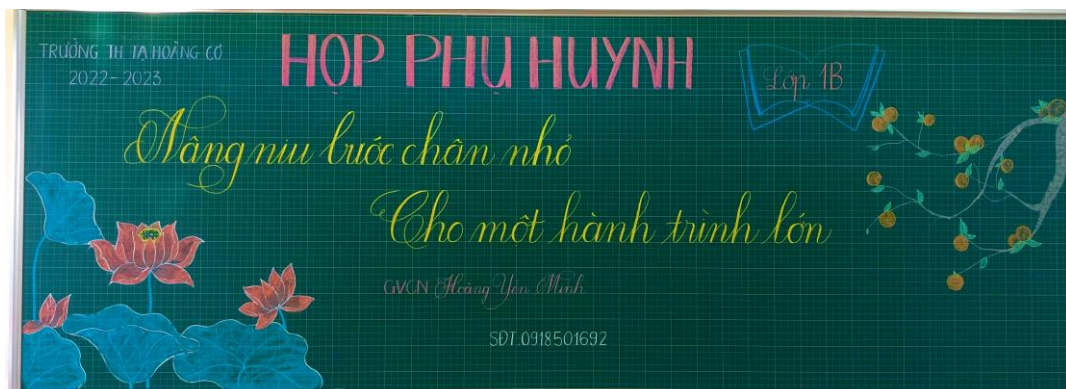
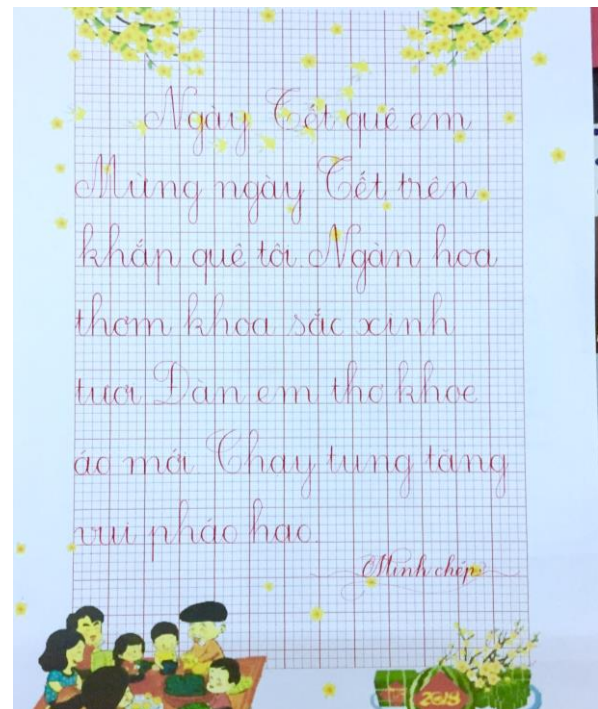
Người viết

Hoàng Yên Min

TÀI LIỆU THAM KHẢO

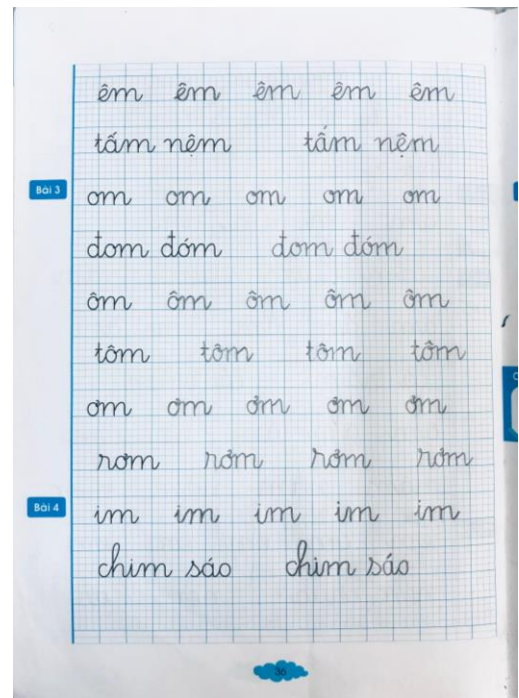
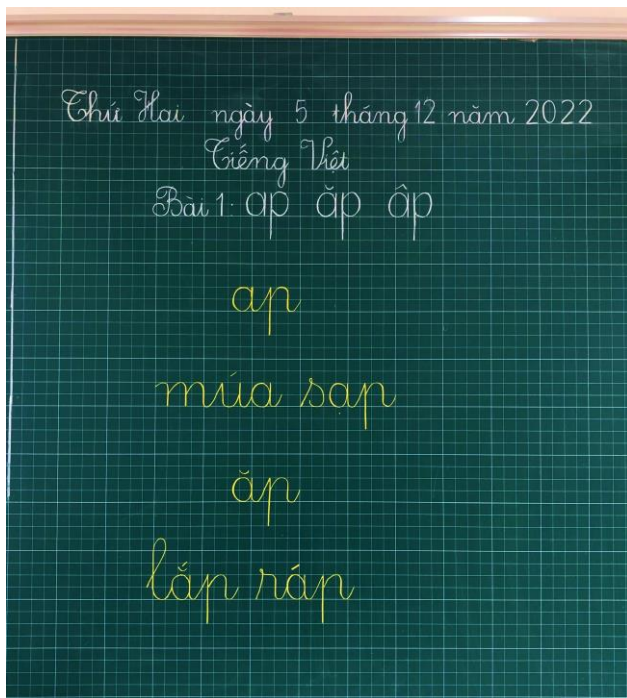
TT	Tên tài liệu	Tác giả
01	Sách Tâm lí học - Nhà xuất bản Giáo dục - 1995	Phạm Minh Hạc
02	Góp phần đổi mới nội dung và phương pháp dạy học tập viết ở Tiểu học.	Tiến sĩ Đỗ Xuân Thảo
03	Tạp chí Thế giới trong ta.	Bộ Giáo dục và Đào tạo
04	Kỹ thuật viết đúng, viết đẹp cho học sinh lớp 1	Giáo dục Thời đại

PHỤ LỤC 1

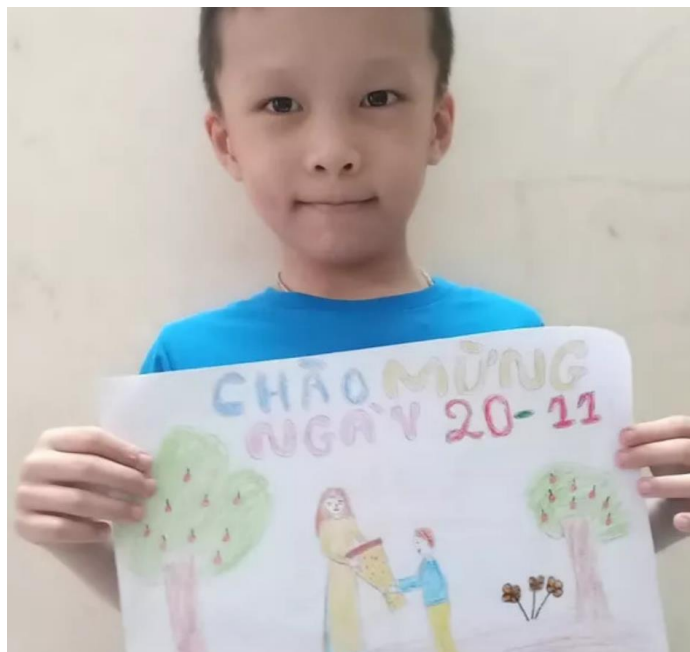
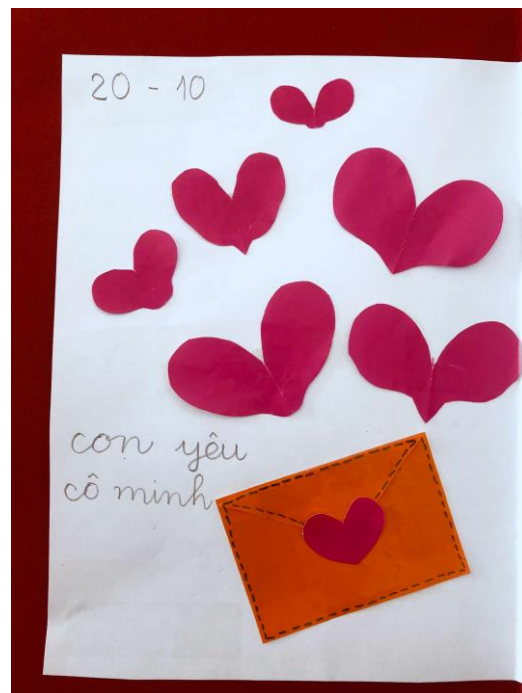
Hình ảnh: Rèn chữ, không ngừng học hỏi của giáo viên

PHỤ LỤC 2

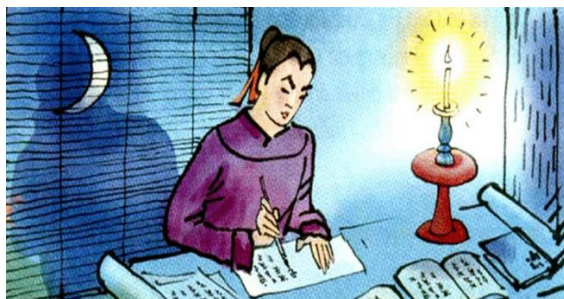
Hình ảnh chữ viết của cô trò lớp 1B trong các tiết Tiếng Việt

PHỤ LỤC 3

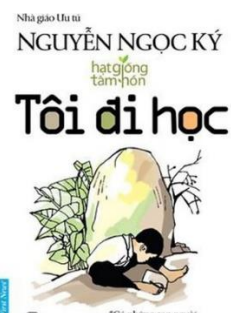

Hình ảnh: Học sinh viết lời yêu thương và lời chúc nhân ngày 20-10, 20-11

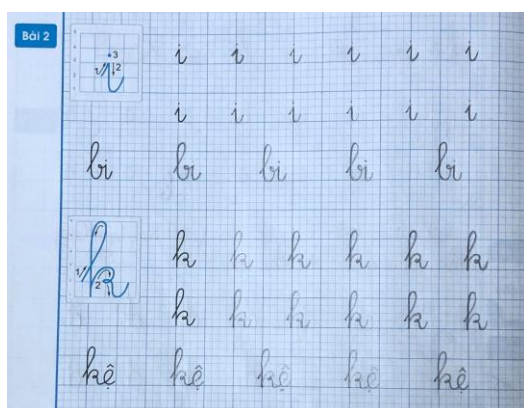
PHỤ LỤC 4

Câu chuyện rèn chữ của Cao Bá Quát

Câu chuyện đầy nghị lực của thầy Nguyễn Ngọc Ký

Hình ảnh: Chữ viết của học sinh khóa trước

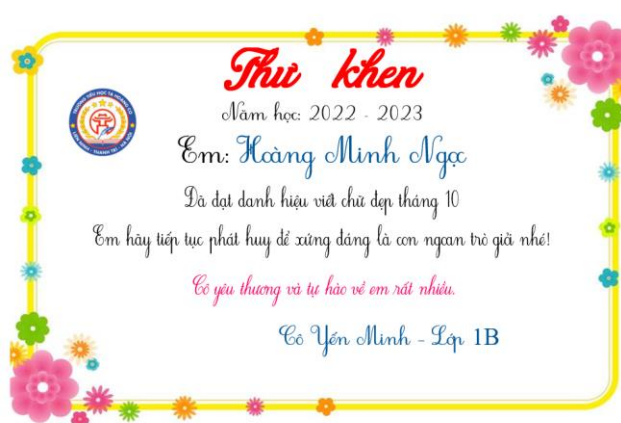
PHỤ LỤC 5

Sổ thi đua

Huy hiệu

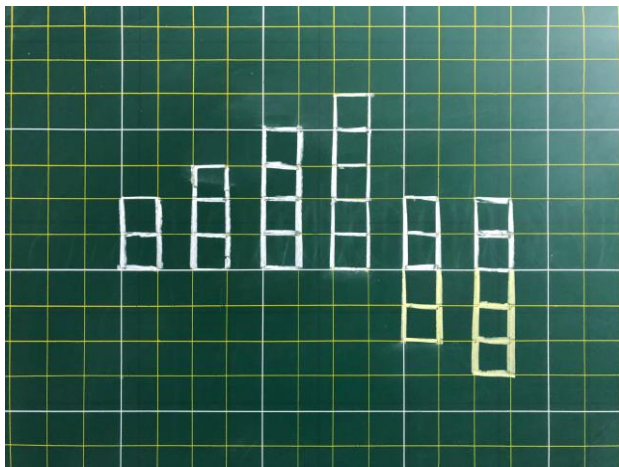

Thư khen ngợi

Hình ảnh HS nhận thư khen và phần thưởng trong cuộc thi viết chữ đẹp.

PHỤ LỤC 6

Hình ảnh phương pháp xây nhà tầng

Hình ảnh học sinh xây nhà tầng

Hình ảnh HS làm các động tác dấu thanh

PHỤ LỤC 7

Không gian lớp học của HS lớp 1A2

PHỤ LỤC 8

Ứng dụng CNTT vào dạy học tập viết

PHỤ LỤC 9

Ngày 16 - 11- 2022

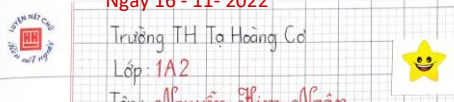
Trường TH Tạ Hoàng Cơ

Lớp: 1A2

Tên: Nguyễn Kim Ngân

Bài thi viết chữ đẹp

ông ông ông ông
đèn ông sao
anh anh anh
cánh diều cánh diều
bà mua cho bé một cái
đèn ông sao màu đỏ.

Ngày 20 - 12- 2022

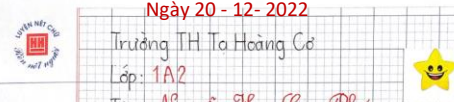
Trường TH Tạ Hoàng Cơ

Lớp: 1A2

Tên: Nguyễn Huy Gia Phúc

Bài thi viết chữ đẹp

ước mơ của con
mẹ ơi con mơ ước
làm cô giáo dạy hiền
luôn bên trò vượt khó
để xây xứ thắm tươi.

Ngày 16 - 1- 2023

Trường: Tiểu học Tạ Hoàng Cơ

Lớp: 1A2

Tên: Nguyễn Chu Hà

Bài thi viết chữ đẹp

Bông hoa niềm vui
Em hãy hái thêm hai bông nữa, Chị à! Một
bông cho em, vì trái tim nhân hậu của em. Một
bông cho mẹ, vì cái bố và mẹ đã dạy dỗ em thành
một cô bé hiếu thảo.

Ngày 16 - 11- 2022

TRƯỜNG: TH TẠ HOÀNG CƠ

Lớp: 1A2

Tên: Hoàng Minh Ngọc

Bài thi viết chữ đẹp

Mẹ ơi cô
Buổi sáng con chào mẹ
Vòng tay ôm cổ cô
Buổi chiều con chào cô
Chạy ào vào lòng mẹ.

Con có chiều có sáng
Có đầy một ngày vui
Là nhờ con đi học
Cùng với ông mặt trời.

Các bài thi viết chữ đẹp theo chủ điểm của tháng